

VRIJE PERS IS ESSENTIEEL VOOR OPEN EN DEMOCRATISCHE SAMENLEVINGEN, MAAR NOG STEEDS KENT 61% VAN ALLE LANDEN GEEN VOLLEDIGE PERSVRIJHEID! PRESS NOW ZET ZICH IN VOOR PERSVRIJHEID DOOR ONAFHANKELIJKE MEDIA TE STEUNEN. U OOK? GIRO 7676.

**JAARGANG 8
NR 2, OKTOBER 2006**

Iraanse Radio Zamaneh is in de lucht

Martien Huisman

Het Iraanse radiostation Zamaneh is 'on-air' en dat werd 28 september gevierd met een openingsfeest in De Rode Hoed in Amsterdam. Schrijver Kader Abdolah verzorgde de openingsrede, de redactie van het radiostation werd gepresenteerd en er was een debat over de zin en onzin van media-support aan Iran. De avond werd afgesloten met live muziek.

Radio Zamaneh is een nieuw en onafhankelijk station, gevestigd in Amsterdam, dat financieel en met advies en trainingen wordt gesteund door Press Now. Iran is een van de gebieden waar Press Now sinds kort werkzaam is. In augustus dit jaar verzorgde Press Now al een training aan journalisten in dat land. Met het opzetten van Radio Zamaneh krijgen Iraanse jongeren de kans van zich te laten horen.

De redactie van Zamaneh bestaat uit jonge Iraniërs die in het Perzisch presenteren. De uitzendingen zijn sinds begin augustus via internet (www.radiozamaneh.com), satelliet en korte golf te beluisteren. De kortegolf uitzendingen zijn dagelijks vanaf 19.00 uur te beluisteren (20.30 uur in Teheran).

Zamaneh wil een medium zijn voor de ongehoorde stem van jonge Iraniërs in Iran en elders in de wereld. Want hoewel zeventig procent van de

De studio van Radio Zamaneh (foto: Radio Zamaneh)

Iraanse bevolking jonger is dan 28 jaar, wordt deze groep in eigen land door de media genegeerd.

ONDENKBAAR IN IRAN

In de programma's van Zamaneh wordt aandacht besteed aan onderwerpen variërend van minderheidsgroepen in Iran, tot undergroundmuziek en literatuur. Zo is er een literaire rubriek gepresenteerd door romanschrijver Shahrnoosh Parsipour. Ondenkbaar in Iran, een schrijver die zich zo direct wendt tot zijn publiek en dan ook nog via radio. Verder is het pro-

gramma van de bij Iraniërs beroemde cartoonist Nikhang Kowsar populair. Het is voor het eerst dat hij radio maakt. De Iraanse denker Nikfar debuteert ook op de radio. Hij maakt zijn filosofische columns vanuit Keulen.

De bijdragen voor de uitzendingen van Zamaneh komen van verschillende mensen uit tal van landen. Directeur Mehdi Jami legt uit waarom: 'We willen gebruik maken van een zo groot mogelijk netwerk van medewerkers. Op die manier is het veiliger. De mensen die items insturen raken dan minder snel

bekend. Het contact is via internet, de mensen gebruiken meestal schuilnamen.'

BLOGGERS

Zamaneh vertolkt de stem van de jonge generatie Iraniërs door nauw samen te werken met bloggers. Volgens Jami is de Iraanse blog-gemeenschap een van de grootsten ter wereld. Belangrijk onderdeel van de uitzendingen is dan ook het programma Blogreading, dat de luisteraar bijpraat over de meest interessante onderwerpen uit de blogwereld.

Ook de luisteraars worden aangespoord tot een eigen inbreng. Via software op internet kunnen zij zelf items maken en opsturen naar de redactie. Het kan dan om audiobestanden, cartoons of teksten gaan. Dat geeft de uitzendingen van Radio Zamaneh een zeer interactief karakter. Jami: 'Onze luisteraars zijn tegelijkertijd ook onze radiomakers. We willen ons publiek niet toespreken maar aanspreken. Zodat de mensen actief meepraten.'

De reacties op de uitzendingen van Zamaneh zijn positief. Maar dat vrije pers niet voor iedereen een logisch begrip is blijkt uit de reacties van een aantal luisteraars. Jami: 'Iedereen verwelkomt dit initiatief. Het enige punt van kritiek dat ik heb gehoord is dat mensen twijfelen aan de onafhankelijkheid van ons radiostation. Het is soms moeilijk aan mensen uit te leggen dat de Nederlandse overheid ons steunt, maar dat we zelf de inhoud van ons programma bepalen.'

Het bescheiden kantoor van "Voice of Ege" (foto:Egenin Sesi)

PRESS NOW DONATEURS STEUNEN MEDIA IN TURKIJE

De donaties die Press Now het afgelopen jaar heeft ontvangen zijn gebruikt om steun te geven aan onafhankelijke media in Turkije. Daarmee hebben we een eerste start kunnen maken met een programma in dit land. Onafhankelijke media hebben het erg moeilijk in Turkije. De meeste nationale media zijn onderdeel van enkele grote concerns, die op hun beurt weer nauwe banden met de overheid onderhouden. Verder is de journalistieke kwaliteit van veel kranten, tv en radiostations laag. De pers vervult onvoldoende de functie van waakhond. Veel media hebben nauwe banden met politieke partijen. Daarom geeft Press Now steun aan media die zich door hun onafhankelijke inhoud positief in Turkije weten te onderscheiden.

Zo is met deze steun in Izmir de regionale krant "Voice of Ege" opgezet. De hoofdredacteur Sinan Kara heeft zijn sporen verdiend met het onthullen van schandalen in diverse Turkse media. De krant is met een zeer bescheiden budget opgezet en verschijnt elke twee weken. Verder heeft Kazete, een landelijke krant die zich op vrouwen richt, hulp gekregen. Met kennis en financiële steun wordt de krant geholpen om zich verder te ontwikkelen tot een breed gelezen en financieel zelfstandige publicatie. Kazete is één van de weinige Turkse media die kritisch schrijft over de positie van vrouwen en heeft nauwe relaties met de vrouwenbeweging in Turkije.

JAARVERSLAG 2005

AFGELOPEN MEI HEEFT PRESS NOW HET JAARVERSLAG 2005 GEPUBLICEERD, MET DAARIN EEN KORT VERSLAG VAN DE PROJECTEN UIT HET AFGELOPEN JAAR EN EEN SAMENVATTING VAN DE JAARREKENING. U KUNT EEN

EXEMPLAAR VAN HET JAARVERSLAG KOSTELOOS OPVRAGEN DOOR CONTACT OP TE NEMEN MET ONS KANTOOR. OOK KUNT U HET VOLLEDIGE JAARVERSLAG DOWNLOADEN VAN ONZE SITE WWW.PRESSNOW.NL/PUBLICATIONS.

BOSNISCHE PUBLIEKE OMROEP KRIJGT LES IN VERKIEZINGSVERSLAGGEVING

Kees Boonman

President Sulejman Tihic belt af. Hij heeft geen zin om in een speciale verkiezingsuitzending van de publieke omroep op te treden. Gek genoeg heeft hij wel tijd om bij de commerciële omroep zijn gezicht te laten zien. Op de nieuwsredactie van BHT 1 uit hoofdredacteur Amir Zuki zijn verontwaardiging.

En dat is ook begrijpelijk. De berichtgeving over de verkiezingscampagne in Bosnië en Hercegovina is wettelijk tot achter de komma geregeld. Bij speciale uitzendingen houdt een dame met een stopwatch de seconden 'airtime' van de

verschillende politici precies bij. Elke schijn op partijdigheid moet worden voorkomen. In het uiterst gecompliceerde politieke en constitutionele landschap in dit deel van de Balkan is alles wat met politiek te maken heeft hypergevoelig. Dat een herkiesbare president z'n neus ophaalt om het publiek te informeren is bedenkelijk. En voor ons, de coaches van Press Now, is het reden de journalistieke druk - tegen onze werkwijze in - op de redactie iets op te voeren.

"Wij hebben in Nederland wel eens een lege stoel laten zien", zegt Paul Grijpma, "en ook dat is informatie". "Een goed idee",

[Lees verder op pagina 2 >>](#)

Donateur worden en/of op de hoogte blijven?

NIEUWE DONATEUR

- JA, IK WIL DONATEUR WORDEN VAN PRESS NOW (Z.O.Z.)
- JA, IK WIL DE NIEUWSBRIEF VAN PRESS NOW ONTVANGEN
- JA, IK WIL GRAAG GEÏNFORMEERD WORDEN VIA E-MAIL

De heer/mevrouw*:

Adres:

Postcode/plaats:

Telefoonnummer:

E-mail:

Nieuw onafhankelijk dagblad Khazri begint in Azerbeidzjan met steun van Press Now

Robert Slagt

Na twee jaar voorbereiding is Khazri, een nieuwe onafhankelijke Azerbeidjaanse krant, begin oktober begonnen met publicatie. Khazri betekent Noorderwind en heeft een redactionele staf van ongeveer twintig mensen. De oplage is ongeveer 3000 exemplaren, maar de redactie streeft naar een hogere oplage in de nabije toekomst. Khazri wordt ondersteund door Press Now. Rustam Seyidov, hoofdredacteur van Khazri is blij dat de krant op de rails staat. De laatste paar weken zijn er tientallen proefnummers van de krant gemaakt door de redactie en is er hard gewerkt aan verbetering van het concept, het design en de organisatie van de krant.

FEITEN ZONDER EMOTIES

In Azerbeidzjan, waar de meeste media onder controle van het autocratische regime van president Ilham Aliyev staan, wil Khazri de zogenaamde democratische kloof in de gedrukte media dichten. Hoofdredacteur Seyidov: "Er zijn geen echte onafhankelijke kranten in Azerbeidzjan. Sommige oppositionele kranten pretenderen dat te zijn, maar deze publiceren alleen de visie van hun eigen partij of sensationele verhalen. Het is belangrijk voor onze maatschappij om een krant te hebben die de droge feiten levert zonder emoties."

Naast Seyidov zijn er nog twee andere drijvende krachten achter Khazri. Zardusht Alizade, een leidend figuur in de democratische beweging van Azerbeidzjan en Arzu Abdullayeva, voorzitter van het Helsinki Citizens Assembly in Baku. Zij legden contact met Press Now, waarna een tweevoudig plan werd ontwikkeld; Enerzijds de ontwikkeling van een trainingscentrum voor jonge journalisten en anderzijds de lancering van een onafhankelijke krant.

Het trainingscentrum is dit najaar gestart en er wordt onderwezen door Azerbeidjaanse en Nederlandse journalisten. Het idee is om een professionele en onafhankelijke pers unie in Azerbeidzjan te ontwikkelen. Volgens Seyidov zijn hiervan nu al tekenen zichtbaar. Hij zegt: "Sommige studenten komen hier binnen en zijn sterk nationalistisch georiënteerd, en praten het regime na wat betreft de situatie in Nagorno-Karabach. Tijdens de cursus zie je echter dat velen hun denken veranderen en op een andere manier beginnen te rapporteren. Sommigen veranderen in zulke aartsdemocraten dat zij hierdoor hun hoofdredacteuren uitdagen."

VECHTERS VOOR DEMOCRATIE

De opleiding voor journalisten is in hetzelfde gebouw gevestigd als de krant, vlakbij het centrum van Baku.

De redactie van Khazri wordt getraind door Robert Slagt

Drie studenten werken momenteel bij Khazri, terwijl anderen op freelance basis een aandeel leveren. De meeste mensen op de redactie zijn ervaren en gespecialiseerde schrijvers. Seyidov: "Ik zie onze mensen niet als werknemers, maar als vechters voor democratie. Elke dag zijn er journalisten bereid om voor ons te werken."

Khazri wordt in het Russisch uitgegeven, dat nog steeds veel gesproken wordt wegens de Sovjet-erfenis. Naast het leveren van een dagelijkse kwaliteitskrant, is een andere uitdaging om de advertentiemarkt binnen te komen. Deze staat echter onder toezicht van het regime. "De distributie en de verkoop zijn makkelijk hier, maar adverteerders aanspreken niet. Het grootste deel van de advertentiemarkt is in handen van twee Russisch geschreven kranten. Deze bekritisieren de regering niet. De pro-Aliyev kranten worden direct gesponsord door de regering en hebben dus geen geld uit advertenties nodig." Verklaart Seyidov.

Er is weinig persvrijheid in Azerbeidzjan. Het regime van president Aliyev heeft verschillende journalisten

geslagen en zelfs gedood in de afgelopen jaren. "Ook Zardusht Alizade en ik zijn bekeurd voor het schrijven van kritische artikelen", vertelt Seyidov, "Maar het kan nog erger. Afgelopen mei werd de hoofdredacteur van Bizim Yol zo hard door de politie geslagen, dat hij zijn been op vijf plekken gebroken had. Het is mogelijk dat hij hierdoor nooit meer kan lopen."

Al is het beroep van journalist in Azerbeidzjan gevaarlijk, toch gelooft Rustam Seyidov dat Khazri verschil zal uit gaan maken. "De naam is energiek. Er zijn twee winden in Baku: gilavar, de warme zomerwind en khazri, die frisse wind uit het noorden meebrengt. Het kan hier enorm vriezen in de winter. Wij willen beide kanten laten zien: de frisse kant, maar ook de verbitterde, koude ervaring. De maatschappij wacht op ons om met ware feiten naar buiten te treden. Wij zijn niet bang om dat te doen." •

GIRO 7676

Vervolg van pagina 1 >>

roept de hoofdredacteur en hij zegt dat er een onderwerp gemaakt moet worden over het afzegbeleid van de president. Na afloop van de redactievergadering is veel discussie. Er zijn twijfels over de journalistieke keuze. Wordt dat niet als partijdigheid gezien, vraagt een redacteur aan ons.

We vertellen dat je de kiezer pas echt informeert als je politici aan het woord laat, maar dan moeten ze wel komen.

PUTZFRAU

Het is een voorbeeld waarbij duidelijk wordt dat de journalistieke cultuur in de regio onvergelijkbaar is met die in bijvoorbeeld Nederland. Hier denken politici dat journalisten er zijn om hun verhaal op de door hun gewenste lengte en met de door hun gewenste inhoud integraal wordt doorgegeven. De reporter is een gediplomeerde microfoonstandaard, zo denken de meeste autoriteiten.

Journalisten hebben hier geen enkele status. Ze worden behandeld als de vuil-

nisman of de eerste de beste Putzfrau, zegt Amela Alagi, producer van BHT 1.

Het televisiestation BHT 1 is een produkt van de vredesonderhandelingen in Dayton, Ohio in 1995. In dat Daytonakkoord werd opgenomen dat BHT 1 zich moet profileren als de nationale, niet ethnische televisie- en radiozender, zeg maar de NOS van Bosnië en Hercegovina. Geen gemakkelijke opgave. Er zijn goed opgeleide mensen en aan enthousiasme ontbreekt het niet. Maar er is nog geen atmosfeer waarbij iedereen beseft dat politici en journalisten elk hun eigen rol hebben, in het belang van de democratie.

JOURNALISTIEKE MIDDELEEUWEN

Milan Trivic, de directeur van BHT 1 spreekt over de journalistieke middeleeuwen waarvan wij hier op de Balkan getuige zijn. Toegegeven, facilitair zouden ze in Hilversum niet geloven dat er hier elke dag weer beeld en geluid wordt uitgezonden en ook nog met evenwichtige berichten. Maar het moet wel anders en beter. Press Now is hier nog niet klaar. •

Kees Boonman in de montageset van anderhalve meter groot met een redacteur van BHT

Press Now gaat intensief samenwerken met RNTC

Van 2007 tot en met 2010 gaan Press Now en RNTC, het expertisecentrum voor media, educatie en ontwikkeling verbonden aan Radio Nederland Wereldomroep, nauw met elkaar samenwerken in het programma 'Strengthening Media - Empowering People'.

Het programma richt zich op - ondersteuning van onafhankelijke media in sub-Sahara Afrika, Oost-Europa en Centraal-Azië, de Balkan, het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Minister Van Ardenne van Ontwikkelingssamenwerking heeft hiervoor bijna 10 miljoen euro ter beschikking gesteld.

De samenwerking volgt op de vaststelling dat beide organisaties sterk met elkaar overeenkomen in visie, missie, doelstellingen en activiteiten. Beiden richten zich op versterking van de capaciteit van onafhankelijke media. Doordat Press Now over een sterk netwerk beschikt op de Balkan, in de

voormalige Sovjet-Unie en (meer recent) in de Arabische wereld, en RNTC al jaren succesvol is in Afrika en Latijns-Amerika, vullen beide organisaties elkaar goed aan. De samenwerking biedt een gouden kans om van elkaars ervaringen te leren, experts uit te wisselen en versnippering tegen te gaan. Naast het gezamenlijke programma zullen Press Now en RNTC ook gaan samenwerken in fondsenwerving, research en projectontwikkeling.

Voor Press Now betekent dit dat het grootste deel van de projecten voortaan in samenwerking met RNTC zal worden uitgevoerd. RNTC gaat binnen het samenwerkingsverband community radio stations in West-Afrika ondersteunen. •

MACHTIGINGSKAART

IK MACHTIG PRESS NOW OM

- eenmalig
- jaarlijks
- per half jaar
- per kwartaal
- per maand

een bedrag van

€

van mijn rekening af te schrijven.

VERGEET NIET UW ADRESGEGEVENS IN TE VULLEN OP DE VOORZIJDE VAN DEZE BON.

Vragen? Bel ons gerust op 020 568 20 20

U KUNT DEZE BON KOSTELOOS OPSTUREN NAAR:
PRESS NOW, Antwoordnummer 39353, 1090 WC AMSTERDAM

Bank/giro:	
Op naam van:	
Datum:	
Handtekening:	